

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétoldi szám 4 fill.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szurdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel.

Felolós szerkesztő:

Dr. CSILLAG KAROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok tere Mannojevics-ház
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojtaich-palotában
Telefon szám 42.

Nyitlter soronként 40 fillér.

A magyar közoktatás.

Wlassics közoktatásügyi miniszter, a ki megnyitotta leányaink előtt az egyetemi pályát, néhány nap előtt rendeletet bocsájtott ki az ugynevezett „Felsőbb leány oktatása” tárgyában. A rendelet szövegét magát nem ismerjük ugyan, de annyit megértünk a rendelkezésünkre álló adatokból, hogy a női nevelés Magyarorszában új korszak küszöbe elé jutott. Különös is volt az, hogy a világ rá nem tudott jönni a maga jóvoltából nő-nevelésünk fonák-ságaira.

A „höhere Töchterjeink” megtanultak egy kicsit francziául gagyogni, s jó ha ők megértették a saját francziáságukat; megtanulták a módját, hogy a zongora billentyűin kiverjenek egy-egy szalon-darabot; jó, ha nem szolgál keserves kinjára a hozzáértő fiúnak, tanultak valamelyes vegytant és más elegyességet: ámde a magyar irodalom a tanításukban alig foglalt el nagyobb tért, mint a német és a helyelt, hogy a zongora-billentyűk ütögetésében gyarapítsa, a paedagogiának eszé ágában sem volt rá gondolni, hogy kioktassa a leendő magyar anyákat, hogyan — mikép kell a gyermeket nevelni; a vegytan helyet pedig senki sem gondoltra, hogy azoknak, akik majdan gazdasszonykodni lesznek hivatva, inkább a gasztronómiával kellene foglalkozniok, amíg pártában vannak, semmin az asztronómiával.

Wlssics e rendeletével új, friss szellő fuvalma került a magyar leánynevelés csarnokába.

Közoktatásügyi miniszterünk, aki szerencsés reformátor, közoktatásügyünk egyéb mezején is munkál szűnés nélkül. A jogi szakoktatást mostanában alakítja át; az orvosi fakultás rendjén nem nagyon rég változtatott: a középiskolai fiatalság testi nevelésének az

ügyében szintén nevezetes újításokat hozott létre; a polgári iskola képesítésében is jelentőséges lépésre készült.

Kétségtelenül mind igen nagy fontosságú újítás arra hivatva, hogy Magyarország kulturájának talaját termőbbé tegye.

A tanfelügyelőink és a középiskolai főigazgatók lennének hivatva, hogy kivált az elemi iskola anyagát, de a közép iskoláét is megapasza.

A testi nevelésre tekintettel talán czélszerű lenne, a tankötelesség idejét egy esztendővel odább tolni: a hetedik élet évre. A közép iskola anyaga sok féle is és egy-egy tárgyban is sok.

Annak is valamikép módját kellene ejteni, hogy az érettségi vizsgálat ne legyen ilyen abszurd, mint a milyen a mai mivoltában.

Különös dolog is az, hogy Kiss Palkó az első és második osztályt becsülettel elvégeze, ugyancsak ő Pálivá fejlődve megállja a sarat a harmadik és negyedik osztályban is; de sőt Kiss Pál az ötödik, a hatodik, valamintéségen a hetedik és nyolczadik osztályban is mindig affnak rendje és módja szerint feleljen a professzorjainak és a nyolczadik osztályban is tűrhető bizonyítványt kapjon az érettségi vizsgálat után pedig ugyanazok a tanár urak bizonyítványt adjanak arról, hogy ő nem tanulta meg a nyolcz osztály studiumjait.

Ha a Palkóról azt kérdezném az édes mamájától, hogy vajjon a főntebb többször tisztelt Palkó jól viselte-e magát az elmúlt héten, s a mama mondaná, hogy hétfőn is jó volt, kedden, szerdán, csütörtökön de sőt pénteken, szombaton és vasárnap is: és azért summázva a hetet, azt találná mondani, hogy Palkó nem volt jó fiu aligha állnám meg mosolygás nélkül.

A komoly professor urak ilyen tréfát nem ritkán engednek meg.

Szóval a közoktatásunk terén van még tenni való; szerencse, hogy a magyar közoktatásügy vezetőjében invenció is, munkakedv is van hozzá.

A polgári fiúiskola a kereskedelmi egyesületben.

A polg. fiúiskola igazgatójától vettük a következő nyilatkozatot, melyet minden commentár nélkül közlünk, annál is inkább, mert mi a „B. F. U.” cikkét nem olvastuk.

„Csizmadia, ne tovább a kaplánál! Nem mentegetődzés, mert aki tudja és ismeri a munkahalmazt, a mely minden iskolánál az évet záró vizsgálatok idején összeröplődik: az nem fog csodálkozni, hogy olyan malitiosus indítvány, mint a milyen *valamiflé* „Bácskai Friss Ujság” június 25-iki számában, a közs. polg. fiúiskolára vonatkozólag megjelent — teljesen kikerülte a figyelmet; de a miről egyik kollégám után június 30-án értesülvén, sietek a választ t. indítványozó urnak megadni.

Nos az indítványocska, mely a helybeli „Kereskedelmi Egyesület” mult hó 24. napján tartott választmányi ülésebből kifolyólag látott napvilágot, azt mondja a nevezett egyesület „keresse meg a városi hatóságot az iránt hogy adja át a négy osztályu polgári iskolát, a mely ugys csonka lévén, csekély culturális missiót teljesít, s egyébként sem áll valami magas nívón.”

Hogy indítványozó honnan szedte ezt a nem jellemezhető becsmérlést, nem kutatom, számoljon be önmagának; de egyszer és mindenkorra figyelmeztetésül ajánlom, hogy jövőben bármiről és bármily irányban indítványt óhajt tenni: indítványozzon, de ne nagyképűsködéssel, mert okosságot így épen el nem áru. Szivlelje meg azonban, mit alábbiakban mondandó vagyok:

Én az emberek — nem tekintve természetrajzi mivoltjukat — lelki sajátságaiak megnyilatkozása szerint három csoportba osztom t. i. van egy olyan csoport, amelyet minden téren, a tudás vágya vezérel; keres, kutat, szemlél, megfigyel, összehasonlít, az igazságot elvonja, egészséges ítéleteket alkot: tehát logikusan gondolkodik. Ez a fajtája az embereknek okos és tervszerű megállapodások

Dr. Heiszler J. orvostudor

vizgyógyintézete Szabadkán, Mária-Zerézia-park. (Vasut mellett.)

Lakás: Eötvös-utca Csillag Béláné-féle ház.

Mérsékelt árak. Nyáron át frissítő fürdők.

Gyógymodok: massage, vizkura, villanyozás, begönggyölés által izzasztás és gőzfürdők, továbbá orvosi torna. — Javalva van: az idegbetegségeknel mint: idegesség, ideggyengeség, hysteria, epilepsia, főfájás és szédülésnél, agy és gerinczagy bántalmaknál. — A légző szervek betegségeinél: Tüdőhurut, idült hörghurut és nehézlégzésnél (asthma.) — Gyomor és bélbajoknál, alhasi pangásoknál. — Az izmok betegségeinél: rheuma és köszvénynél.

szert cselekszik, következképpen áldásos munkásságot végez, miből önmaga úgy, mint embertársai csak hasznot várhatnak. Ezen csoport működését tehát érdem és elismerés koszoruzza.

Egy másik csoportját az embereknek szintén a tudni akarás látszata nógatja a cselekvés terére; olyan akar lenni mindenben, mint azok, kiket józanság és számító ész vezet a munka útján, de a tudást csak szimulálja. Ez a fajta vagy csoport kutatás helyett lesekedik; szemlélődés helyett fűlel: az okokat ravasz számításból elhallgatja, a tényeket elferdíti, ítéletek helyett fondorlatokat sző, cselt vet, szóval: az igazságot arczul veri. Az ilyet kerülni, megvetni kell, mert még a lehetete is veszt hozó.

A harmadik csoport nem tud a dolgok mélyén fekvő, tehát az elrejtett igazság vízszintjéig lehatolni. Néz, de nem lát; lelki ereje az összehasonlítás munkájában cserben hagyja; hall itt is, ott is valamit, de nem mérleget; szerinte súly és taliga felcserélhető fogalmak, vagyis helyes ítéletek nem alkothatók: az igazságot nem szűrheti. Az emberiség ezen csoportja sok kellemelenséget okozhat másoknak, de mert egész valójukból tájékozatlanság, rendszertelenség tűnik ki, munkájuk tervnélküli kapkodás; okos beszéd helyett — hiányozván belőle a megfontolt komolyság — szószátyársággal tartja el környezetét, vagyis: a pajácza szerepét játsza. Ez veszedelmes nem lehet, minthogy ténykedése be nem számítható.

Most t. indítványozó gondolkozzék, hogy ön mely csoportba osztható? Az indítvány becsmérő része: szemérmelenség. Mert, hogy a vezetésemre bízott iskola mennyire felel meg kulturális feladatának, meg hogy milyen nyívn van: azt a tények mutatják és igazol-

ják is, s e tekintetben iskolánk dicséretét igen, de oly ravasz elbírálást még nem érdemel.

Hogy intézetem a legelejtebb elmét gyűjti magába az ifjuságnak, azt bizonyítgatom fölölleges. Hiszen városunk közönségéből azon szülők tudják legjobban, kiknek gyermekeik a polgári iskolát látogatják, hogy oda azok jutnak, a kiket gyenge előképzettségük miatt a gimnasiunba fel nem vettek, vagy kik a gimnasiunba már jártak, de ott tanulmányaikat nem folytathatták, avagy kiket onnan kiakobolítottak. Hogy tehát egy ily tömeggel szemben, mily nagy körültekintést, mily erős figyelmet s még inkább mily következetes eljárást, tehát a legnagyobb lelki erőt föltételező vasakaratot kell kifejtenie egy ilyen iskolának, növendékei lelki és testi nevelésének biztosítása érdekében: azt mások vannak hivatva megítélni és elbírálni, nem pedig indítványozó. Dobbal nem fognak verebet, így szól a népmondás. Mi csendben, feltűnési viselkedéstől menten, de lehetőleg jól készített tervvel, megfontolt előrelátással dolgozunk és haladunk a számunkra megjelölt utirányban a kitűzött cél felé. Hogy ez így van, a tények sokasága és sulya részünkre súlyoszi azon mérleget a serpenyők egyikét, — még pedig jó mélyen — a melynek másikába indítványozó, a maga handa-bandáját dobtá. Mert ha egy intézet növendékei, következetesen minden évben, más, — magasabb fokú intézetekből, — hová tanulmányaik folytatása céljából juotak — elsőnek kerülnek ki, (mint a most lefolyt tanévben is vagy négy-öt ilyen tanuló van csak helyben) akkor a testület minden bizonynyal megtette és lelkiismeretesen teljesítette kötelességét, következésképp az indítványozó által becsmért iskola is ép úgy teljesítette a multban és

teljesíteni fogja minden valós nűség szerint a jövőben is azt a kulturális missiót, mit a hasonló rendű és rangu többi iskola; s egy cseppet sem áll alacsonyabb nívón, mint az, melyben indítványozó szép lelki tehetségei fejlesztettek és ki is fejlesztettek?!

Mi dolgozunk intézetünk ifjusága érdekében úgy, a hogyan komoly emberektől elvárható nem jutalom- és elismerésért, hanem hivatalás szerűleg; mert tudjuk, hogy osztalék, azaz osztályrésznünk úgy sem lehet más, mint a többi, e pályán működő collegáké régen is volt, meg a jövőben is lesz. De azért mégis „csizmadia, ne tovább a kaptafánál!“
Abrásich Antal.*

Közönség köréből.

Panasz a szabadkai kir. adóhivatal ellen.

A magyar ember csak akkor boldog, ha az adót, illetéket nem kéri tőle, de ha márkétszer kéri amit egyszer törlesztett illetéket akkor igazán kijön phlegmájából. Hogy nagyon patriarchalis állapotok uralkodnak a szabadkai m. kir. adóhivatalnál — különösen a tanítói nyugdíj illetékek kiszabása és behajtása körül — mutatja a következő elklatás példája:

Sipos Ignác b.-almási tanító mult év aug. 8-án naplós. adó könyvecskéje szerint kifizetett tanítói nyugdíj illeték fejében 109 kor. 05 fillért. Az adóhivatal 233 sz. napló tétel szerint azonban Sipost megterhelte 141 kor. 10 fillér hátralékos illetékkel, és ezen összeg erejéig a zombori kir. pénzigazgatóság tanítói fizetését (már 2 hónapra előre) rendelkezvényei letiltotta. A tanító jól tudta, hogy itt tévedés forog fenn; de letiltott fizetését minden könyörgés daczára sem volt képes feloldatni. Az éhenhalás szomorú alternatívója elé állítva, bejött a szabadkai adóhivatalhoz ezen okozott

Levél Heddához.

— A »Bacskai Hírlap« eredeti tárczája. —

Írta: MOLNÁR BÉLA.

A palicsi erdőben egy levelet találtam. Ill. közlöm, a nevek megváltoztatásával:

Nagyságos

Pataký Balásné

szül. *Merényi Hedvig* urasszonynak

Velence.

Hotel Lidó.

Nagyságos Asszonyom! Olaszországban jártam pár hétig, hogy a műemlékeket tanulmányozzam. Annra elfoglaltak az olasz föld szépségei, hogy utközben még a magyar újságokat sem olvastam, az utánam köldött leveleim, köztük az önk érteitése is, városról városra vándoroltak utánam, a nélkül, hogy utólértek volna. Így történt aztán, hogy csak hazatértemkor értesültem, hogy ön időközben férjhez ment Pataký Balásné tehetséges, fiatal fiiskálishoz. Nem akarok elmaradni az üdvözlők sorából én sem. Gratulálom, asszonyom. Pataký Balásnének szep jóvót jósolnak a hozzátérők. Legyen vele oly boldog és szerencsés, mint a hogy ön azt megérdemli.

Nem akartam elmaradni az üdvözlők sorából, pedig kissé nehezemre esett megírni ezt a levelet, kissé váratlanul ért ez a hír. Kissé nehezemre esett már maga a megszólítás is. „Nagyságos asszonyom!“ — Milyen ünneplésen, milyen szertartásszerűen hangzik ez régi jó barátok között.

Nem nevezhetem már Heddának, mint azelőtt. Nem nevezhetem így, mert ön egy szép tavaszi napon felesége lett egy urnak, a kit

tisztelek és becsülök, de nem irigyelek. Önök most a szí. Márk-téren együtt etetik a szerelmek galambjait, vagy talán összebujva járnak be a sikátorokat s epedve várják a naplementét, hogy a szürkületben összecskölődzanak egy régi kapuboltozat alatt. Szerelmesen, tehát mit sem sejtve fogja át karjaival a derekát, mely még az én karjaim ölelésétől remeg s szeliden megcsókolja az arcát, melyen még ott ég az én tüzes csókjaim pirja. Nem irigylem a férje boldogságát; nekem multom van, neki jövője lesz. A mult pedig biztos s a jövőbe ugyan ki láthatna?

Legyen nyugodt asszonyom, tőlem nem kell tartania. Egy szóval, még egy rejtett célzással sem fogom elárulni, hogy én ismerem az ön csókjai ízét. Ismerem abból az időből, mikor még őszinték voltak a csókjai, kissé ügyetlenek ugyan, de égetők; — mert még nem tudott csókolni, asszonyom. A csókolásnak is meg van a maga tudománya, a maga technikája, amit együtt tanulgattunk akkor. — Magam se voltam még mester ebben a tudományban, de ön jó tanítvány volt, aki megértette azt is, amit nem tudtam volna megmagyarázni; a leányok veleszületett érzékével fedezte fel ennek az édes művészetnek minden fogását, kitanulta s mesterré lett benne. — Titokban, ahol senki se látta, kitéve magunkat a tölfedezés veszélyeinek, váltottunk lopva egy-egy csókot.

Ön most már a megengedett csókoknál tart asszonyom s mégis keresi a titokzalatosságot. Mert csak ez adja meg a csóknak igazi zamatját. Köszönöm asszonyom, hogy mi még

a tiltott csókok idején váltunk el egymástól. — Istenem, olyan fiatalok vagyunk mind a ketten, hogy még nem illik mulatnunk a fiatalkori bohóságainkon.

Hát emlékezzünk inkább!

Emlékszik-e az ismeretségünk kezdetére? Hidegen, szertartásszerű ünneplésséggel nyugottunk egymásnak kezét. Én kötelességszerűen mondtam néhány közönséges frázist ön egy udvarias mosolyal köszönte meg s aztán ott hagyott a faképnél. Egyikünk se törődött a másikkal. Onnek egész udvara volt akkor — én meg, hogy elűzem az unalmat, egyre-másra udvaroltam mindenkinek, a ki az utamba került. A hűség hozott aztán össze bennünket. Bántotta a hűségát, hogy én nem koldultam a mosolyáért, mint a többiek, nekem meg a büszkesége tetszett, melylyel ezt titkolni igyekezett. Rövidesen jó barátok lettünk. Aztán én elég ügyes is voltam, hogy felesigázzam az érdeklődését.

Ön még akkor csak a regényekből ismerte az életet s a szívében akkor nyílt a romantika szép virága. Nos hát én is romantikus voltam. Hol eltűntem egy-két napra, hol meg egy hétig se mozdultam az oldala mellől szenvedtem és álmodoztam, pózoltam, titkon megcsókoltam a lejtett keztyűjét, mielőtt visszaadtam volna. A végén aztán magam is szerelmes lettem. Maga szép volt, fiatalok is voltunk s akkor nyíltak az akácvirágok a minek az illatától mégrészegül az ember.

Megrészegített bennünket a fiatalaságunk, meg az akácillat. A részeg ember pedig beszámíthatatlan.

Milyen szép lenne, ha mi mindörökre együtt

ügyben felvilágítást kérni. Ott bemutatván könyvecskéjét, szép hajlongások között tudtára adták neki, hogy a kérdéses 141 kor. hátrélékára m. év aug. havában lefizetett 97 korona *zvévedésből nem lett a főkönyvbe beíratva és az azért szerepel még mindig mint hátrélék, a lényeges hátrélék azonban csak 44 korona.* Hát az adóhivatal az állampolgárokkal ily könyvedén bánik? Lefoglaltat szegény tanítónak fizetését, mert neki elfeledni méltóztatott a befizetett illetéket elkönyvelni? Különben a bács-almási tanítók mind így jártak. Ezen visszásságokra bátorodunk első ízben a zombori pénzügyigazgatóság, másodsor a magas miniszterium figyelmét felhívni, mert az még sem járja, hogy szegény embereknek a jog, törvény és igazság korszakában egy adóhivatal könyelműsége és kényelem szeretete miatt költségek szerzessenek, és hogy azok folytonos zaklatásoknak legyenek kitéve. Kérünk ez ügyben szigorú vizsgálatot.

Verítés.

Különfélék.

— Személyi hírek. Lóbkovitz Rezső hadtestparancsnok f. hó 5-ikén Zomborból Szabadkára érkezik és személt tart a 86. gy. e. fölött. Az ezrednek szabadkai százada aug. hó 5-ikén Budapestre utazik, honnan 22-ikén a teljes ezreddel Pécsre megy a király gyakorlatokra. — Edvi Illés Aladár hírneves festőművész Szabadkán tartózkodik és vázlatokat készít kitér furdónak szebb helyeiről.

— Művésznők Pálison. Prielle Kornélia f. hó 5-én érkezik Páliscra, Hegyi Aranka a népszínház kedvelt művésznője ma érkezett oda, Réthy Laura a pozsonyi színház primadonnája és Fáy Flóra a debreczeni színház

maradhatnánk, mondtam magának egy alkalommal.

Maga elpirult, lehajtotta fejét és nem válaszolt. De én megértettem mégis.

Emlékszik-e, édes Hedda, — pardon — nagyságos asszonyom, akkoriban verset is írtam magához? Emlékszik-e:

„Akarja-e, hogy itt valóra váljék
Egy régi, híres szép tündérmese?
Akarja-e, hogy én legyek egyetlen
Szolgája, zarnoka: a kedvese?
Akarja-e, hogy — akár merre járunk —
Megirigyeljenek az emberek?
Akarja-e, hogy szerelmet tanulni
Hozzánk jöjjenek az emberek?
A választ remegve várom!
Akarja-e? Lesz-e a párom?”

Akarta s aztán mindig csak a jövőről beszélgettünk. Megterveztek, kiszíneztük, közbe összevesztünk és kibékültünk, a hogy ez már irva is legyen. S ha ilyenkor valaki a szóba lépett, hirtelen vitatkozni kezdünk a művészeiről és irodalomról.

Kár volt abban hagyni. Eppen a legérdekesebb részről szakítottuk félbe. Ön még folytathatja a vitatkozást. De — ha akar tölem elfogadni egy jó tanácsot — mindig csak a férjét fogadja mesterül. Mert más férfi-ember első dolga kikürtölni, hogy egy szép asszony iról irodalomról és művészeiről vitatkozott.

A férjét üdvözölöm, asszonyom. Csak csókolja szerelmesen s ne érezzen lelkifurdalást. Én néma leszek, mint a sir, attól meg ne tartson, hogy a csókjaim nyomai beszélnek fognak. Csodák nem történnek mostanában. Mulasson jól s ne gondoljon az ön egykori barátjára

Tamás Kálmánra.

művésznője már napok óta Páliscson tartózkodnak.

— Választási mozgalmak a Bácskában. Bácskában már erősen szervezkednek a pártok a közelgő választásokra. Egyes helyekről a következő tudósításokat vetlük:

Az apatini kerületben Fernbach Péter szabadelvű párti jelölt érdekében az actió megindult pártja részéről. A néppárt e kerületben igen erős — de jelölje még nincs.

Dr. Zákó István titeli kerületét Jovanovics József veszélyezteti, kinek a választók között sok pártíve van. Ha Jovanovics idején fel lép, úgy rendkívül erős figyelem lesz e kerületben.

A verbászi kerületben dr. Hadzsy János topolyai orvos a szabadelvű párt jelöltje, bár zászló bontás még nem történt. Ellenjelöltje a népszerű orvosnak aligha lesz.

A hódásági kerületben látszólag minden csendes, bár Ertl János és dr. Molnár Károly pártívei hónapok óta csendes korteskedést folytatnak. Mint régi párt ellenfelek, ámóár most mindkettő szabadelvű programmal lép fel, mégis a pártkeretek itt nagyon is fenállnak és így a legádázabb küzdelem lesz közöttük. Ambar hírlík, hogy esetleg a néppárt e kerületben is állít jelöltet.

A keryajai kerületben Puikovich József erősen megvetette a lábát. Azonban ezen kerület nem állandó a hűségben, némely község korrumpálva van, — ha ellenfele lesz és kihasználja ezen gyöngyét a kerületnek, nagy galibát okozhat neki.

Az ó-kanizsai kerülethez tartozó Mohol községben megalakult a 48-as függelenségi Kossuth-párt Nagy Ferencz elnöklele alatt s jelölként dr. Pataj Sándort, az ó-kanizsai kerület 48-párti jelöltjét kiállították ki. A jelölésről Kossuth Ferenczet és dr. Pataj Sándort táviratilag értesítették.

A rigyczai kerületben Latinovics Pál ellen valószínűleg Paul Kálmán zombori ügyvéd lép fel.

— Tűz. Ma reggel 8 óra tájban Mamuzsits Jánosnak a napnyugoti ugarokban levő tanyáján száma tűz volt. A mentők kivontak. A kár kisebb összegű.

— Öngyilkosság. Ifkovic Ivandékics János földbirtokosnak Gábor nevű unokája tegnap hajnalban a tanya mellett elerülő erdőben egy nyárfára felakasztotta magát. Egy mezőőr vette észre és jelentést tett. Az öngyilkosságot valószínűleg azért követte el, mert egy lovat a vasvillával megszurtt és félt a következményektől. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Számonkérőszék. Schmausz Endre főispán f. hó 15-én számonkérőszékét tarti.

— A szabadkai sertéshizlálók a keresk. miniszternél. Megirtuk már, hogy a szabadkai keresk. egyesület panaszt tett a keresk. miniszternél hogy a sertés szállítmányok továbbítása Budapest Ferencvárosban akadályokba ütközik. Ebben az ügyben sertéshizlálók küldöttsége Prokisch Ferencz a keresk. egyesület elnökének vezetése alatt pénteken 1/2 10 kor fog tisztelegni a kereskedelmi miniszternél. Ugyanezen küldöttség kiegészítve a gazdakör tagjaival ugyanazon ügyben Darányi miniszternél is tisztelegni fog.

— Mindazon tisztelt szülők, kik leányaikat a rendszeres kézimunka oktatásban óhajtják részesíteni, teljes bizalommal forduljanak Karácsonyiné Bacsis Etelka tanítóhoz I. kör Arpád-utca 151. sz.

A magyar lovak és a bur háború.

— A felültegett magyar sajtó. —

„A Magyar Szó“ folytatja támadásait a Hauser czég ellen, és bár enyhébb modorban: ma is nagy komolyan azt követeli a magyar kormánytól, hogy tartson szigorú vizsgálatot. Ha az angol kormány nem tartja szükségesnek ezt, tartsa kötelességének a magyar.

Ma már, azt hisszük, belátja a „Magyar Szó“ is, amely *lett munkatársát* adta oda a konkurrens vállalkozó czégnek bizalmi férfiakul, hogy a magyar lovak jobbáknak bizonyultak más lovaknál és hogy a Hauser czég senkit be nem csapott és hogy egyáltalán nem ártott a magyar lótenyésztésnek.

De ha a „Magyar Szó“ ezt nem is tudja, tudják a többi magyar fővárosi lapok, akik a „Magyar Szó“ rágalmazó cikkét reprodukálva hálhatósan elősegítették azt, hogy ez az osztrák lókereskedő czég, amely milliókra menő hasznót hozott Magyarországnak, megvuna az alaptalan rágalmakat eltávozzék tőlünk.

Mi azt hisszük, hogy a fővárosi sajtó információit a földmivélesügyi miniszteriumtól fogja ezután kérni és amikor helyt adott a rágalmazó soroknak, helyt ad annak a pár sornak is, amelylyel elégtételt kell adniuk a Hauser czégnek, a megvádolt vasuti tisztviselőknak és megvádolt magyar állatorvosoknak.

Nem úgy a világ lap! (1) a „Pester Lloyd“!

Ez a tisztelt nagy lap, amikor leközölte a rágalmakat egy concurrens vállalkozó érdekében és mikor kezében volt szabadkai tudostójának tárgyilagosa, a valóságnak megfelelő értesítése, azt felelte tudostójának: — a szerkesztőség levelét láttuk — ha Hauser czég tisztáznia akarja magát, forduljon a kiadóhivatalhoz!

Ez magyarul annyit jelent, hogy mi meg rágalmazhatunk valakit téves információk alapján, de a meg rágalmazott fizesse meg azt, ha azt akarja, hogy a való tényállást, olvasásuk előfizetünk, mert mi ebből élünk!

Nos a mi kis vidéki sajtónk bizony tengődik, nyomorog, de pénzért se nem rágalmaz, de nem is tisztáz senkit.

Csak még annyit, hogy mi nem a Hauser czég, de városunk közönsége és a magyar lótenyésztés érdekében írjuk sorainkat, mert a Hauser czég Szabadkán és környékén 300 családnak ad kenyeret évek óta és 500 lóva van állandóan az általa drága pénzért kibérelt istállóban, a gazdáknak úgy fizetik a lovakat, ahogy senki más!

Szabadka város főispánja az angol lószállításról.

Schmausz Endre főispán, Hauser czégről és arról, hogy mi a nézete, valjon megfelelő-e a valóságnak a fővárosi lapok egy részének azon vádjá, hogy Hauserék tönkretették volna a magyar lovak hírnevét, munkatársunk előtt így nyilatkozott:

Nagyon sajnálnám, ha Hauserék itt hagynák városunkat, mert közgazdaságunk erős fejlődésnek indult, különösen a lótenyésztés terén az utóbbi időben. Legutóbb a földmivélesügyi ministeriumban tartott anket alkalmával szóba került az angol lószállítás és már ekkor megmondtam a miniszternek, hogy sok tekintetben nem felel meg a va-

lóságának a vád, melylyel a vállalkozó özéget illették és ezt számadatokkal igazoltam.

Egy alkalommal személyesen is künn jártam Hauserék telepén és láttam azt az életet, a mely ott folyik, bemutatták az angol bizottságot és láttam, hogy a sorozásnál szigoruan járnak el.

Közgazdaságilag, nagy kárt szenvednének Hauserék távozásával, de valószínű, hogy ilyen helyen mint Szabadka ahol oly kitűnő lovak vannak, mégis csak eladnák másnak a lovakat. Ne adjanak Hauserék semmit sem a privát bemozdásokra és az ezek után készült hírlapi cikkekre. Hauseréket tisztességes embereknek tartom és jó kereskedőknek.

Néhány nap előtt nálam járt egy bizottság; az egyik a budapesti tattersal titkárák mutatta be magát, a másik kettő angol volt és úgy mutatta be őket előbbi, mint angol kiküldötteket, abban a hiszemben voltam tehát, hogy az angol parlament kiküldöttei. Én jó ajánló levelet adtam nekik. Megjegyzem, hogy a földművelésügyi miniszter még ujabban semmiféle kérdést nem intézett hozzám ebben az ügyben.

A kereskedelmi egyesület elnökének nyilatkozata.

Munkatársunk felkereste *Prokisch Ferenczet* az osztrák-magyar bank szabadkai fiókjának főnökét és a kereskedelmi egyesület elnökét, mint a kereskedelmi téren számottevő egyéniséget, aki így nyilatkozott:

Nézetem szerint Hauserék ellen indított hajszát csak konkurrensektől eredhet. A cég itteni főnökét tisztességes embernek és jó kereskedőnek tartom. Kereskedelmünkre nagy hátránnyal volna, ha a cég itt hagyta Szabadkát, mert ez által lóvásárunk nagyon nagy kárt szenvedne, úgy, hogy evvel a győri és székesfehérvári emelkednék. Nálam járt már több külföldi cég és tudtunkozottak Hauserékről természetesen csak jó információt adhattam és nem is volt ellenük panasz. A szabadkai keresk. egyesület nem foglalkozhat ezzel ügygel, mert Hauserék panaszát nem tették. Pénteken a kereskedelmi földművelésügyi miniszternél tisztelgünk a sertésbizalók dolgában, talán szóba fog kerülni a lószállítás is.

Halálos szerencsétlenség.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap délután Vámtelék pusztán az országuton. Gondatlansága folytán életével fizelt egy szerencsétlen munkás ember.

Makai Antal fuvaros szerszámát vitt kocsián Ferencsevits pusztai bognár részére.

Makai hajította a lovakat, a bognár pedig háttal fordulva ült a kocsiában, miután csak kevés fa volt a kocsin, vigyázott, hogy az uton el ne szóródjék.

Mikor mintegy 15-20 lépésnyire értek Ferencsevits lakásához, az útközben elaludt fuvaros előre esett a lovak közé és feje az u. n. fűrész és rud közé került, mitől a lovak megijedtek, futásnak eredtek és a szerencsétlen fuvarost magukkal vonszolták.

Ferencsevics nagy nehezen bírta a lovakat megállítani, de már akkor a fuvaros élettelenül feküdt az országuton, orrán, száján folyt a vér.

Halálát valószínűleg nyakcsigolya törés okozta, de az is lehet, hogy belső elvérzés következtében halt meg; a boncolás fogja kideríteni.

A bognár jelentést tett az esetről a rendőr-

ségnek és a soros rendőrkapitány kiment a helyszínére a nyomozás megjelése végett.

A holttestet a mentők a bajai temető bonczházába vitték.

Halálos verekedés.

— Saját tudósítónktól. —

Szabadka, 1901. június 2

Véres esetnek voltak tanúi e hó 29-én délután a Szabadkáról Zombor-felé haladó vonat utasai.

Szabadkán ugyanis vásár volt e hó 29-én. Több vidéki lókupec cigány is jelen volt a vásáron. Ezek a cigányok összevesztek a vásáron, de mert ott nem tölthették ki buszjukat és különben is a rendőrség kikergette őket, a délutáni vonattal elutaztak. Már a vonaton is, ahol egy kocsiba kerültek, nagy lármával voltak, úgy, hogy a kaluzsok kénytelenek voltak figyelmeztetni őket, hogy leszállítsák a vonatról, ha csöndben nem maradnak.

A figyelmeztetés azonban nem sokat használt, úgy, hogy a pacseri állomáson végre is kidobták őket a kaluzsok. Ez a körülmény még ingereltebbé tette őket. Alighogy a vonat megindult, a cigánysereg egymásra támadt s előbb botokkal ülegelték egymást, majd pedig mikor már néhányat a földre terptek, bicskákat rántottak elő és azokkal szurkálták egymást mindaddig, míg buszjukat ki nem töltötték.

A verekedés következtében Csuli György, Bugarics Márk és Kolompár Illés még ott az állomás közelében a verekedés színhelyén halva maradtak. Kolompár Ferenc, Vujics Mihály és Obressán Vazul oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy kocsin kellett beszállítani őket Pacsérára.

Az állomásfőnök táviratilag értesítette az esetről a militicsi csendőrséget, mely a legközelebbi vonattal meg is érkezett, de a verekedésben részt vett többi cigányok már ekkora elmenekültek, úgy hogy csak tegnap sikerült őket a csendőrségnek kézrekeríteni.

Szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős:

BRAUN HENRIK.

21738. tan. 901. sz.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tételük, hogy a 40-ik számú keletibei (az állomás közelében) 1 láncozott homok parcella Varga Dániel karára és költségére **f. é. július hó 4-én d e 10 órakor** a helyszínén újból nyilvános árverés útján 4000 korona kikiállási ár mellett elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt az ár. bizottság kezeihez a kikiállási ár 10⁰/₀-át készpénzben ovadékolni letenni.

Az 1897. évtől lejárt vételári részletek folyó évi szeptember hó 1-ig — a még fenmaradó részletek 6 éven át törlesztendőleg minden év január hó 1-én a városi házipénztárba fizetendők be.

Egyéb feltételek a gazdasági ügyosztály hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szabadka, 1901. június hó 24-én.

A városi Tanács.

945 szám. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 62562/900. számú végzése által Rozenzveig Sámuel budapesti cég javára Gergics Lukács és Vujkovicz Mária szabadkai lakosok ellen 630 kor. 52 fill. tőke, ennek 1900. évi márczius hó 31-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 82 kor. 56 fill. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felültagolt és 773 korona — állírt becsült varrógépek férfiruhák ládák butorok és ágyneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az 1901. V. 364/11 sz. kiküldést rendelő végzése folytán, a helyszínén vagyis Szabadkán III. kör 611 h. sz. a. leendő eszközlésre 1901. évi július hó 4-ik napjának d. e. 9¹/₂ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fog.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1901. június 20-án.

Bende, kir. bir. végr.

Kőmives

Vállalkozók

figyelmébe!

Kavics-homok 100 kgr. . . . 80 kr.
Kavics . . . . . 80 .
Egy egész vagon 6¹/₂ köbm. . . 40 frt.
Románczement 100 kgr. . . 1 frt. 40
I. Portland . . . . . 2 . 70

A t. pácsi fürdőzők kényelmére hetenkint kétszer vágott-fa 1 frt. 20.

Faszemet zsákban súly szerint 1 kgr. 3.5 kr. Egy öl fa helyiarhoz . . 1 frt. kivitel:

Braun Herman fiánál,

Telephon 122.

Szabadkán.

822 szám. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 3384 számú végzése által Beslics Vincze és társai javára Dr. Mamusich Bódog ellen 338 korona 78 fillér tőke, ennek 1901. évi február hó 14-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 72 kor. 20 fill. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1134 kor. — fill.-re becsült butorok és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az 1901. V. 474 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén vagyis Szabadkán I. kör 173 szám alatt leendő eszközlésére 1901-ik év július 6-ik napjának d. e. 10¹/₂ órája határidőül kitűzetik és ehhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fog.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán. 1901. évi június hó 20-án.

Csernyus, kir. bir. végr.